

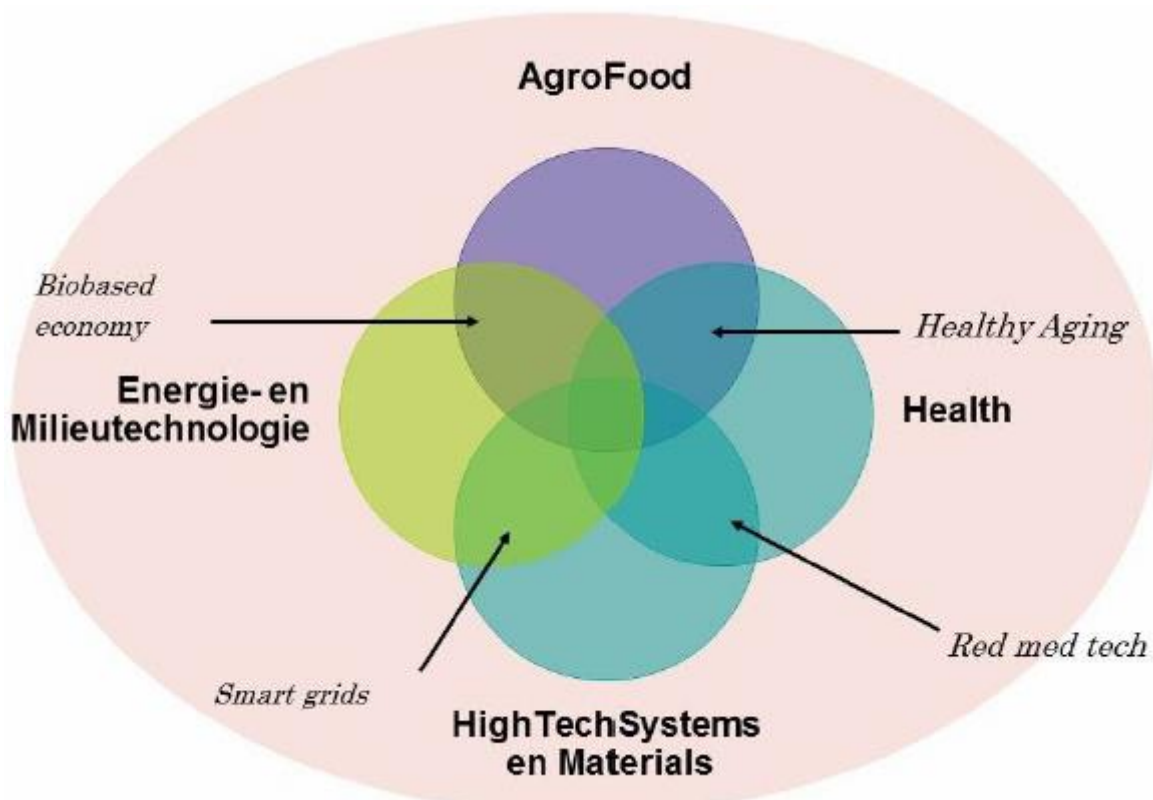

duurzaamplus.nl

zelfstandig, onafhankelijk en ter zake

Made in Europe: EU-subsidies voor samenwerkende regio's rondom slimme specialisaties

Door Désirée Crommelin, 01/05/2014

Slimme specialisatie strategie Oost-Nederland
© EFRO

MADE IN EUROPE MET EU-SUBSIDIES VOOR SAMENWERKENDE REGIO'S RONDOM SLIMME SPECIALISATIES KOMT WEER CENTRAAL TE STAAN IN ECONOMISCHE BELEID VAN DE EU. Hoe werken deze slimme specialisaties in de praktijk van duurzaam en innovatief ondernemen, energietransitie of circulaire economie binnen de EU? Bij welke cluster horen we of moeten we ons aansluiten om mee te kunnen doen en om in aanmerking te komen voor EU-subsidies? Innovatie, duurzaamheid en energietransitie zijn de sleutelbegrippen in de samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheden bij het bouwen van een echte economische unie. Made in Europe, reshoring, innovatieve economische activiteiten! Eindelijk

opbouwend en toekomstgericht beleid na al die jaren van financieel pappen en nathouden door nationale politici in Brussel om de gevestigde orde te redden.

Made in Europa

“Het moet echt anders!” is de boodschap van Lambert van Nistelrooij, Europarlementariër voor CDA/EVP in zijn campagne om op 22 mei herkozen te worden in het Europees Parlement. “Ons belastinggeld moet effectiever worden besteed door nadruk te leggen op groen, groei en banen in de regio”. Vanuit deze stellige overtuiging is hij al jarenlang de drijvende kracht achter ingrijpende herzieningen in het besteden van vijf EU-fondsen, nu gebundeld tot de nieuwe Structuur- en Investeringsfondsen van 325 miljard, oftewel 40 procent van de totale EU-uitgaven van 959 miljard.

“Het is tijd voor *Made in Europe* en *reshoring* door de productie weer naar ons toe te trekken, terug naar de EU. Onderzoek, innovatie in producten en opleiding als verdienmodel staat in deze koerswijzing binnen de EU-uitgaven centraal.” Dus investeren met steun van de EU in slimme specialisaties en Kennis en Innovatie Centra om de bestaande, open kennisinfrastructuur met haar economische toepassingen te stimuleren. “Ik benadruk het open karakter van kennisinfrastructuur en zijn toepassingen. Het gaat hier EU-breed om regionaal, verbinden, delen, duurzaam.”

Philip Morris

Het interview vindt net plaats wanneer bekend wordt, dat Philip Morris Bergen op Zoom 1200 van de 1400 banen heeft geschrapt. Als Europarlementariër en oud-gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant heeft Van Nistelrooij intensieve gesprekken met betrokkenen over mogelijkheden een beroep te doen op het Mobiliteitsfonds van de EU. “Als openhouden geen optie is, moeten we mensen uit de oude industrie financieel ondersteunen om na bijscholing, een ‘baan van morgen’ te vinden in een regionale, innovatieve sector zoals de biobased industrie. Die steun komt in laatste instantie van de EU! Eerst is het aan de sigarettenfabrikant een goede afvloeiingsregeling te treffen, die deze gang naar nieuw werk financiert.”

Regionaal, verbinden, delen, duurzaam

Regionaal en EU-breed? Zijn dat niet tegengestelde belangen? Want wat de EU-burger tot nu toe dichtbij huis zag, was werkeloosheid door de gevolgen van de economische crisis – vooral de steun aan banken en andere gevestigde belangen – en door het weglekken van de maakindustrie naar lagelonenlanden. Maar de geringe innovatie binnen de economie van de Europese Unie zelf, ook in Nederland speelt ons ook parten. “De kennis daarvoor is er wel degelijk. Alleen we leveren die uit aan productielanden als China, India e.a. Het is nu tijd om die productie weer zelf ter hand te nemen, hier in de EU.”

Het lijkt alsof dat weglekken van die kennis de van-huis-uit sociaalgeograaf Van Nistelrooij het meest stoort. “Het laten weglekken van kennis is een zwaktebod. Leg liever de nadruk op onze sterkte punten: onze kracht ligt juist in hoogwaardige kennis.”

Voor deze Europarlementariër gaat het niet langer om nationale politici, maar om de mensen met hun kennis op de werkvloer, in de regio. Het is zaak die mensen en hun kennis aan elkaar te koppelen met vergelijkbare specifieke vakkennis in andere regio’s

in de EU. “Die innoverende ondernemer, moedig, wendbaar, onafhankelijk van de gevestigde orde, die kleinschalig begint en inspeelt op wat er om ècht speelt in de samenleving aan elkaar koppelen en zo vakgerichte netwerken creëren op het gebied van energietransitie, circulaire of biobased economie. Die ondernemers moeten we vooruit helpen en hen te laten delen in elkaars slimme specialisaties. Zij fungeren als het ware als vliegwiel, dat zo nog meer kracht genereert. Dat voedt onze internationale concurrentiekracht.”

“In het open innovatiemodel van slimme specialisaties komt het naast excellente kennis aan op praktische toepassing van die kennis.”

Slimme specialisaties

Hoe werken deze slimme specialisaties in de praktijk van duurzaam en innovatief ondernemen, energietransitie of circulaire economie binnen de EU? Bij welke cluster horen we of moeten we ons aansluiten om mee te kunnen doen en in aanmerking te komen voor EU-subsidies?

Voor Van Nistelrooij is dat een natuurlijk proces. “Nu al kruipen bepaalde bedrijven bij elkaar. Kijk naar Brainport Eindhoven, Automotive Helmond met zijn Automotive Campus, Energy Valley in Noord Nederland, Bio Science Park Leiden of Food Valley in regio Wageningen”, somt hij enkele slimme specialisaties binnen Nederland op. Als volgende stap ziet hij deze specialisten samenwerkingsverbanden aangaan met gelijkgeoriënteerde, aanvullende of praktisch uitvoerende sectoren in hun regio en daarbuiten binnen de EU. “Sinds 2009 kennen we in het EU-beleid al de Knowledge and Innovation Communities (KIC’s), waarin belanghebbenden doelgericht met kennis en kunde samenwerken.”

“Regio’s zijn de vitale factor in de EU-economie van de 21ste eeuw.”

KIC’s in Nederland

“Het samenwerken in slimme specialisaties en in de [Knowledge and Innovation Communities \(KIC\)](#) van overheden, ondernemers en onderwijs in Oost, West, Noord of Zuid-Europa is de motor om Made in EU aan te zetten en de concurrentie aan te gaan op de internationale markt. Ongeacht of het gaat om rijke of arme regio’s in nieuwe of rijke lidstaten, de toepassing van die hoogwaardige kennis in innovatieve producten en diensten moet ons nieuwe werkgelegenheid opleveren.”

In Nederland bestaan bij voorbeeld al regionale vestigingen van drie Europese KIC’s: KIC Climate in Utrecht, Delft en Wageningen, KIC EIT ICT Labs in Eindhoven en KIC InnoEnergy in Eindhoven. Mogelijke toekomstige vestigingen van Europese KIC’s zijn: KIC Healthy Living in Eindhoven, Groningen en Rotterdam, KIC Raw Materials in Zuidwest Nederland, Food4Future in Wageningen, KIC Added-value manufacturing in Eindhoven en KIC Urban Mobility in Helmond.

EU-subsidie en verdienvermogen

De EU heeft haar financiële instrumenten na de diverse crises moet herijken en deze kans aangegrepen haar fondsen te hervormen en gericht in te zetten. “Zo moeten regiofondsen meer dan voorheen bijdragen tot het verdienvermogen binnen de regio en de EU, in het kader van Made in Europe. In deze gedachtegang wordt het accent gelegd op decentrale steunverlening aan zo’n dertig kennisclusters rondom slimme specialisaties van de diverse regio’s.”

Vanuit dit sociaaleconomische accent komt de zichtbare besteding dichtbij de EU-burgers – en niet te vergeten het electoraat – te liggen. Een slimme, strategische stap van het Europees Parlement door nu te pleiten voor de besteding van de EU-gelden aan economische activiteiten van en tussen regio’s en zich zo met haar achterban verbinden. Zeker in een tijd dat – ook in ons land – het euroscepticisme hoogtij viert en juist aan de zin van een democratisch instituut als het Europees Parlement wordt getwijfeld.

Straatsburg

Hoe duurzaam is het EP zelf als het maandelijks in karavaan voor haar zitting van Brussel naar Straatsburg en weer terug reist? “Niet, geeft de EP-er Van Nistelrooij direct toe.” Hij en vele EP-ers met hem, willen dit niet langer en alleen nog in Brussel vergaderen. “Het is zeker niet duurzaam en kost veel gemeenschapsgeld aan reis-, transport- en energiekosten met die twee ‘EP-huishoudens’.”

Eind gesubsidieerde behoudzucht

De tijd lijkt voorbij van enveloppen met regiogelden die aan regio’s werden afgegeven zonder hen daarvoor verdere verantwoording te laten afleggen. Kennen we niet allemaal de wilde verhalen over onverantwoord besteden van EU-gelden? Van geld naar lidstaten sturen waar nationale regeringen het aan doelloze prestigeprojecten spendeerden? Of het nu ging om geluidsschermen aan Poolse snelwegen waarlangs alleen koeien grazen, vierbaans snelwegen in Portugal die nergens heen leiden of Italiaanse havens waar geen boot komt. “Dat was onverantwoord besteden van onze belastinggelden! Veel geld van draagkrachtige lidstaten is zo geïnvesteerd in passief asfalt en beton. Dat – en de steunmaatregelen – aan de financiële sector – heeft ons veel geld gekost zonder dat het ons EU-breed een florerende economie opleverde. Europa als unie in de beleving van haar burgers deed het geen goed”, luidt de conclusie van dit lid van de EVP-fractie in het Europees Parlement.

De man van 325 miljard

EP-Winkel

In een van de drukste winkelstraten van Tilburg heeft Van Nistelrooij met campagneteam zijn EP-winkel ingericht. Hier kunnen kiezers tot de verkiezingen voor het Europese Parlement op 22 mei binnenlopen, vragen stellen of een afspraak maken voor een gesprek met Lambert van Nistelrooij.

Het EP heeft de procedure van subsidieverlening nu omgedraaid. Voortaan gaat het geld alleen naar ondersteuning van bestaande, hoogwaardige kennis en de daarmee samenhangende economische activiteiten. “Europa moet slimmer en groener worden en dat met meer banen. Zonder deze drie prioriteiten komt er geen EU-geld uit

Brussel!” In totaal verwacht Nederland 5 miljard binnen te halen uit de EU fondsen! Als rapporteur en hoofdonderhandelaar, gesteund door het Poolse EP-lid Danuta Hübner uit de EVP-fractie en het Duitse EP-lid Constanze Angela Krehl uit de S&D-fractie, heeft Van Nistelrooij (EVP) het gedachtengoed om regio’s tot Europese kennisclusters te verheffen, uitgewerkt. Daarna wist hij het Europese Parlement achter de plannen te krijgen en leidde hij de onderhandelingen namens het EP met de Europese Commissie. Dit dagelijkse bestuur van de EU was door deze zet van het Europees Parlement genoodzaakt af te zien van haar eigen plannen tot het centraliseren van het besteden van het EU-fondsen, waarbij het verlenen van subsidies exclusief in handen van Brussel zou komen te liggen. “Dat zou het einde zijn geweest van de Regiofondsen. Zo ver is het niet gekomen. Integendeel! De Regiofondsen worden nu de spil in het EU-budget. Het geld komt daar waar het terecht hoort te komen, bij de regio’s!”

[Download hier: Groen, Groei en banen – Lambert van Nistelrooij](#)

Désirée Crommelin
© duurzaamplus.nl

Foto ©duurzaamplus